

چکیده پژوهش مسجد

در علم فقه، مسجد دارای احکام بسیاری است که در آیات و روایات و کتب مختلف فقهی، به آن‌ها اشاره شده است، اما درباره شناخت موضوع مسجد و اینکه به کجا مسجد گفته می‌شود (و بحث درباره موضوع شناختی مسجد)، کتاب جامع و مستقلى نیافتم، بلکه در لابه‌لای فتاوا و احکام، به برخی از جوانب شناخت چيستى مسجد اشاره شده است.

نوشتار حاضر سعی در بررسی موضوع مسجد از نگاه آیات و روایات و فتاواى فقیهان داشته و شکل بدیعی از تعریف مسجد بیان می‌کند و به نقد و بررسی دیدگاه فقیهان در این‌باره پرداخته و میان مفهوم و ماهیت مسجد با شرایطی که فقیهان برای تحقق مصادیق خارجی مسجد بیان کرده‌اند، فرق می‌گذارد.

نتیجه‌ی پایانی درباره‌ی عنوان مسجد آن است که در تحقق ماهیت مسجد، هیچ‌یک از شروطی که در کتب فقها (از قبیل خواندن صیغه، قصد قربت، قبول) ذکر شده است شرط نمی‌باشد، بلکه همین که مکانی به عنوان محلی عمومی برای پرستش و عبادت خداوند (برای مسلمانان) قرار داده شود، صدق مفهوم مسجد بر آن مکان می‌شود؛ زیرا ماهیت مسجد یک حقیقت عرفیه است مانند صلاه که شارع مقدس، مفهوم آن را در شریعت تزییق کرده است و برخی از شروطی که در کتب فقها ذکر شده است، برای تحقق مصادیق مسجد در خارج می‌باشد و همین که شخصی مکانی را به نیت مسجد بودن برای عموم مردم وقف کرد، دارای ماهیت مسجد می‌شود.

کلید واژگان: مسجد، اجزای ماهوی مسجد، مصادیق خارجی مسجد.